

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

(підпис)

“ ____ ” _____ 201 ____ р.

Випускна робота

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»

(шифр та найменування спеціальності)

на тему: «Організація обліку та аудиту зобов'язань на прикладі ТОВ
«Білгород – Дністровський елеватор»

Виконавець:

студент ЦЗФН

Недова Олександра Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

-

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент, Кузіна Р.В.

(прізвище та ініціали)

-

/підпис/

ОДЕСА – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи обліку та аудиту поточних зобов'язань	6
1.1. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань	6
1.2. Проблемні питання обліку зобов'язань	12
РОЗДІЛ 2. Практичні аспекти обліку поточних зобов'язань на прикладі ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор»	20
2.1. Облік поточних зобов'язань на досліджуваному підприємстві	20
2.2. Організація та методика проведення аудиту поточних зобов'язань ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор»	34
2.3. Аналіз поточних зобов'язань на досліджуваному підприємстві	47
РОЗДІЛ 3. Методологічні основи обліку та аудиту поточних зобов'язань	55
3.1. Організація обліку поточних зобов'язань на українських підприємствах	55
3.2. Організація та методика аудит поточних зобов'язань	63
3.3. Економічний аналіз поточних зобов'язань та фінансової звітності підприємств	81
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	94
ДОДАТКИ	99

ВСТУП

Структурна перебудова української економіки та новітні досягнення в галузі бухгалтерського обліку обумовили необхідність перегляду організації бухгалтерського обліку. Перехід до ринкової економіки, корінні зміни виробничих відносин у всіх сферах господарювання, інтеграція України у світову економіку й залучення іноземних інвестицій викликає необхідність перебудови методологічних, методичних й організаційних принципів і методів ведення бухгалтерського обліку й звітності відповідно до міжнародної практики. У цей момент на Україні розроблена програма реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів. Не обійшли стороною такі зміни і порядок обліку зобов'язань підприємств.

Зобов'язання, що відображаються в бухгалтерському обліку, мають юридичний та економічний зміст. Як юридична категорія господарське зобов'язання – це господарські відносини, що регулюються правом. В силу цих відносин одна сторона уповноважена вимагати від іншої здійснення господарських операцій: передачі майна, виконання робіт, надання послуг тощо, а інша сторона зобов'язана виконувати вимоги щодо предмету зобов'язання і має при цьому право вимагати відповідну винагороду - сплату грошей, зустрічні послуги тощо.

На сьогоднішньому етапі розвитку підприємницької діяльності роль бухгалтера не зводиться тільки до чіткого виконання інструкцій і вказівок. Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» бухгалтеру надається широке поле для професійної творчості, розвитку його професійної думки. Бухгалтер веде облік операцій що відбуваються на підприємстві і як на нашу думку найважливішою частиною обліку є облік саме поточних зобов'язань, тому що неможливе існування підприємства в якого не було б поточних. На будь-якому підприємстві незалежно від напрямку діяльності існують зобов'язання підприємства перед постачальниками, підрядчиками, працівниками, за короткострокові та довгострокові кредити, учасниками та ін. - всі ці зобов'язання є поточними.

У зв'язку з цим питання організації облікової роботи представляються достатньо актуальними, що і визначило вибір теми випускної роботи «Поточні

зобов'язання: організаційно-методологічні аспекти обліку та аудиту», коло питань, що розкриваються в випускній роботі, і логічну схему її побудови.

В рамках вивчення поточних зобов'язань впливає той факт, що в умовах ринку підприємства, кредитні заснування, інші суб'єкти господарювання вступають у договірні відносини по використанню майна, коштів, проведенню комерційних операцій і інвестицій. Довірчість цих відносин повинна підкріплюватися можливістю для всіх учасників угод одержувати і використовувати фінансову інформацію. Вірогідність інформації підтверджується незалежним аудитором. Власники, насамперед, колективні власники-акціонери, пайовики, а також кредитори, позбавлені можливості самотійно переконатися в тім, що всі численні операції підприємства, найчастіше дуже складні, законні і правильно відбиті в звітності, тому що звичайно не мають доступу до облікових записів, ні відповідного досвіду, і тому мають потребу в послугах аудиторів.

Незалежне підтвердження інформації про результати діяльності підприємств і дотримання ними законодавства необхідно державі для прийняття рішень в області економіки й оподаткування. Наявність достовірної інформації дозволяє підвищити ефективність функціонування ринку капіталу і дає можливість оцінювати і прогнозувати наслідку різних економічних рішень

Усі ці передумови пояснюють необхідність аудиту та аналізу поточних зобов'язань. Тому теми аудиту та аналізу стали окремими важливими частинами даної роботи, що забезпечує роботі закінченість дослідження.

Метою написання даної випускної роботи є глибоке вивчення термінів пов'язаних з поточними зобов'язаннями, вивчення рахунків на яких проводиться облік поточних зобов'язань, запам'ятання основних бухгалтерських проводок з обліку поточних зобов'язань підприємства; розробка методики аудиту операцій з поточних зобов'язань на прикладі конкретного підприємства, освітлення в міру необхідності теоретичних питань, що відносяться до проблеми, вивчення законодавчого регулювання відповідних розрахунків.

Виходячи з цілей, **основними завданнями** даної випускної роботи є:

- а) вивчення нормативно-правового регулювання обліку і аудиту поточних зобов'язань;
- б) аналіз існуючих систем оплати праці і загальних теоретичних аспектів порядку нарахування заробітної платні;
- в) розгляд питань організації бухгалтерського обліку і аудиту на підприємстві;
- г) розробка методики проведення аудиту обліку поточних зобов'язань об'єкту дослідження і виявлення напрямів вдосконалення цього об'єкту.

Об'єктом дослідження даної випускної є товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор».

Теоретичною і методичною основою проведення дослідження є законодавчі акти, нормативні документи з питань господарювання підприємств в ринкових умовах і з питань організації бухгалтерського обліку і аудиту по темі роботи. При цьому були використані джерела учбової, літератури, методичні матеріали по обліку і аудиту операцій по оплаті праці. Широко використані фактичні матеріали по обліку і звітності.

Щоб краще зрозуміти зміст, в роботі показані таблиці з господарськими операціями що відносяться до поточних зобов'язань, бухгалтерські проводки по цим операціям та прикладі.

ВИСНОВКИ

Будь-яке підприємство, незалежно від виду його діяльності, не дивлячись на кількість працюючих на ньому людей і на чистий прибуток, має зобов'язання перед постачальниками та підрядниками, своїми працівниками, перед банком за короткострокові та довгострокові кредити. Це нормальне явище, яке свідчить про те, що підприємство функціонує і яке відображається в бухгалтерському обліку.

В сучасних умовах фінансової кризи, що не оминула й України, з'являється потреба в удосконаленні методики визнання, розподілу, документування, відображення в системі бухгалтерського обліку і оцінки поточних зобов'язань, а також їх аналізу та аудиту. Адже це зможе значно прискорити погашення поточних зобов'язань і тим самим врегулювати проведення розрахунків між суб'єктами господарської діяльності, що позитивно впливає на їх фінансовий стан.

В ході вивчення методики та організації обліку, аналізу та аудиту поточних зобов'язань, для виконання цієї роботи визначено актуальність обраної теми, засвоєно основні поняття і класифікацію поточних зобов'язань, здійснене ознайомлення з ученими, що приділяли увагу у вивченні даного питання, вивчені бухгалтерські рахунки, на яких здійснюється облік поточних зобов'язань, розглянуто методи погашення зобов'язань, вивчено мету та джерела проведення аудиту та аналізу проточних зобов'язань.

В першому розділі випускної на тему «Поточні зобов'язань: організаційно-методологічні основи обліку та аудиту», виявили, що зобов'язання – це господарські відносини, що регулюються правом. В силу цих відносин одна сторона уповноважена вимагати від іншої здійснення господарських операцій: передачі майна, виконання робіт, надання послуг тощо, а інша сторона зобов'язана виконувати вимоги щодо предмету зобов'язання і має при цьому право вимагати відповідну винагороду - сплату грошей, зустрічні послуги тощо.

Відповідно до П(С)БО 2 «Баланс», зобов'язання - це заборгованість підприємства, що виникла, внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що

втілюють в собі економічні вигоди. Слід зазначити, що зобов'язання поділяються на поточні та довгострокові в залежності від строку їх погашення.

В результаті виконання другого розділу випускної засвоєно основні поняття, характеристику та бухгалтерські рахунки на яких ведеться облік поточних зобов'язань, зобов'язання фіксуються в бухгалтерському обліку в міру їхнього виникнення й оцінюються сумою коштів або товарів, необхідних для їхнього погашення, основи аудиту та аналізу поточних зобов'язань.

Виявлено, що бухгалтерський облік поточних зобов'язань ведеться на рахунках шостого класу плану рахунків: 60 «Короткострокові позики», 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», 62 «Короткострокові векселі видані», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 64 «Розрахунки за податками й платежами», 65 «Розрахунки за страхуванням», 66 «Розрахунки по виплатах працівникам», 67 «Розрахунки з учасниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями», 69 «Доходи майбутніх періодів». Рахунки цього класу призначені для обліку даних та узагальнення інформації про зобов'язання, які будуть погашені у звичайному ході операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців з дати балансу. На рахунках цього класу ведеться облік короткострокових позик, довгострокових зобов'язань, що стали поточною заборгованістю із строком погашення на дату балансу не більше дванадцяти місяців, короткострокових векселів виданих, розрахунків з постачальниками та підрядниками, розрахунків з податків і платежів, розрахунків за страхуванням, інших розрахунків та операцій, а також доходів майбутніх періодів.

Поточні зобов'язання погашаються за рахунок поточних активів, до яких належать грошові кошти та інші ресурси, щодо яких можна вважати, що вони будуть перетворені на грошові кошти чи використані протягом року з дати складання бухгалтерського балансу або протягом нормального операційного циклу підприємства (із двох термінів обирають триваліший).

У цих умовах особливо актуальними є питання організації аналізу і внутрішнього контролю на ділянці обліку поточних зобов'язань підприємства. Дієвість контролю безпосередньо пов'язана з його якістю. Контроль необхідно

орієнтувати не на виявлення і фіксацію втрат різного роду, що вже відбулися, а на їх попередження. А контроль неможливий без аналізу. Важливість аналізу і управління поточними зобов'язаннями обумовлена тим, що, складаючи значну частку пасивів підприємства, її зміни помітно позначаються на динаміці показників його платоспроможності і ліквідності.

У зв'язку з цим в даній випускній роботі були проведені аналіз та аудиторська перевірка обліку поточних зобов'язань на прикладі конкретного підприємства - ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор », результати якого оформлені у третьому розділі даної випускної.

Як ми змогли переконатися на прикладі досліджуваного підприємства, не всі норми обліку поточних зобов'язань завжди виконуються.

Проведені в випускній роботі дослідження обліку поточних зобов'язань на підприємстві ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор » дозволяють зробити наступні висновки:

- а) бухгалтерський облік на даному підприємстві організований на основі вимог, Положень, законодавчих і нормативних актів.
- б) облікова політика підприємства організована таким чином, що оптимізує ефективне використання робочого часу;
- в) колективний договір укладено з усіма працівниками підприємства, договір відповідає законодавчо встановленим нормам та регулює усі види відносин між керівництвом та працівниками;
- г) відділ бухгалтерії сформований таким чином, що кожен працівник добре знає свої обов'язки та справляється з наданим обсягом роботи. Очолює цю службу головний бухгалтер. Бухгалтерська служба на підприємстві підкоряється директору підприємства. У штаті бухгалтерії 3 одиниці. Фахівці з вищою освітою.
- д) розрахунки з обліку поточних зобов'язань ведуться автоматизовано, що майже виключає існування помилок.

У бухгалтерії розрахунками з обліку поточних зобов'язань займаються головний бухгалтер, старший бухгалтер та бухгалтер. Всю роботу бухгалтерія будує

на основі Закону, Положення про бухгалтерський облік, всіх законодавчих і нормативних актів. Всі працівники володіють комп'ютерною технологією обліку збору і обробки інформації. Робота будується на основі місячного і квартального планів, тому зривів і запізнень по термінах обліку немає.

Головний бухгалтер координує всю роботу, відповідає за розрахунки по короткостроковим кредитам, розраховує проценти до сплати за користування кредитом, регулює відносини з постачальниками відносно сплати кредиторської заборгованості. Складає звітність, проводить аналіз діяльності бухгалтерії.

Працівники бухгалтерії ведуть аналітичний облік по підрозділах, складають зведені реєстри.

Більша частина управлінського персоналу знаходить на окладній системі оплати праці. Всі інші працівники працюють по простій почасовій системі оплати праці.

Серед особливостей обліку поточних зобов'язань на досліджуваному підприємстві слід зазначити той факт, що ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор» не користується ані короткостроковими, ані довгостроковими кредитами. Цей факт характеризує підприємство з позитивної сторони та вказує на відповідну фінансову стабільність його. Цей факт підтверджений поглибленим аналізом основних фінансових показників підприємства. Аналіз показав, що за аналізований період обсяги виробництва і реалізації підприємства зросли, що забезпечило підприємству отримання прибутку.

Аналіз фінансових результатів показав, що в цілому підприємство у звітному році дістало прибуток на 657 тис.грн. менший, чим у базисному. Але як виявилось, цей результат був досягнутий за рахунок росту собівартості, адміністративних витрат, та витрат на збут, а також інших витрат. Окрім цього спостерігався факт скорочення доходів різного рівня. Тому незважаючи на те, що прибуток від основної операційної діяльності зріс на 185 тис.грн. чистий прибуток все одно скоротився. Основна величина прибутку від основної операційної діяльності була отримана за рахунок ведення операційної діяльності. До того ж у звітному році вона значно зросла. Підприємству необхідно проаналізувати причини й визначити резерви

зростання прибутку від основної операційної діяльності, скоротити частку витрат від іншої операційної діяльності та інші витрати.

Щодо аналізу фінансового стану підприємства, то на підприємстві відбувається збільшення менш ліквідної частини активів меншими темпами ніж зростають ліквідні кошти. Так само спостерігалось зростання темпів виробничо-фінансової діяльності, що й відбилося на причинах зміни величини оборотних активів. У підприємства значна частка поточних зобов'язань, що негативно позначається на платоспроможності. Підприємству необхідне проведення певних виробничо-фінансових заходів, спрямованих на зниження сум поточних зобов'язань для підприємства.

На основі проведеного в випускній роботі аналізу діяльності підприємства і організації обліку, а також за наслідками оцінки контролю на ділянці обліку поточних зобов'язань була спланована аудиторська перевірка операцій обліку поточних зобов'язань на досліджуваному підприємстві. При цьому розроблені загальний план і програма аудиту на основі проведеної оцінки рівня істотності і аудиторського ризику. Були розроблені робочі документи, в яких відображені помилки допущені при здійсненні операцій з обліку поточних зобов'язань. В ході виконання випускної розглянуті як теоретичні аспекти організації перевірки, так і проведені основні етапи перевірки поточних зобов'язань за обліковими і звітними даними підприємства.

В процесі дослідження негативний вплив на кінцевий результат перевірки був обумовлений тим фактом, що керівництво підприємства не наділяє достатньої уваги для контролювання виконання основних положень Наказу про облікову політику підприємства. При цьому керівництво підприємства повністю ґрунтується на професіоналізм та компетенцію головного бухгалтера та інших працівників відділу бухгалтерії. Слід відмітити, що керівництву підприємства не варто повністю покладатись на відділ бухгалтерії та розробити механізм впровадження в дію заходів щодо контролю виконання основних положень Наказу про облікову політику.

Також підприємство не звертається за консультацією до спеціальних підприємств з ціллю попередити можливі порушення. Керівництву було рекомендовано переглянути думку з приводу цього питання та час від часу звертатись до професіоналів. Це дозволить уникнути та запобігти ряду облікових помилок.

При досконалій перевірці розрахунків з оплати праці було виявлено, що відділ бухгалтерії регулярно не здійснює індексацію доходів працівників. Це свідчить про порушення норм законодавства про працю і порушує права найнятих робітників. Оскільки індексація включається до складу заробітної платні, то за такі порушення передбачена відповідальність у вигляді адміністративного штрафу, що накладається на посадовців і суб'єктів підприємницької діяльності, в розмірі від 15 до 50 ПМДГ. А ось при не нарахуванні індексації (якщо в результаті працівникам недоплатять крупні суми) цілком можна таки потрапити під ст. 175 ККУ.

З іншої сторони тестування обліку операцій по заробітній платі виявило відсутність нетипових операцій, що значно полегшило перевірку.

Загалом після проробленої роботи нами був зроблений висновок, що керівництво підприємства не схильне до невиправданого ризику та позитивно відгукується на усі зауваження та рекомендації.

При перевірці розрахунків з постачальниками була виявлена прострочена трьохрічна кредиторська заборгованість за отримані матеріали від ТОВ «Альфа-сталь» на суму 30 000грн. Підприємству було рекомендовано списати заборгованість та сплатити податок на прибуток у сумі 7500грн.

Та все ж найбільше порушень було виявлено на об'єкті обліку заробітної плати. Хоча документальне оформлення працівників не викликало сумнівів, ділянка обліку заробітної плати на досліджуваному підприємстві є проблемною.

Нарахування відпускних є чи не одним з найбільш проблемних питань на досліджуваному підприємстві. Перш за все, можна відзначити таке порушення як не нарахування компенсації невикористаних днів чергової оплачуваної відпустки співробітникам при звільненні, які відпрацювали менше 6-ти місяців, що суперечить законодавству і порушує права найнятих робітників.

При звільненні співробітників не проводиться повний розрахунок в день звільнення або наступного дня після звільнення, що так само порушує права найнятих робітників. Дані порушення відбуваються із-за недбалого відношення бухгалтерського відділу до своїх обов'язків. Їх дії не відповідають нормам законодавства, і це є строгим порушенням обліку заробітної платні.

Керівництву підприємства рекомендовано систематизувати зберігання первинних документів, ретельніше слідкувати за строком позивної давності кредиторської заборгованості. Розглянувши завдання, цілі, основні джерела інформації і методи аудиту обліку поточних зобов'язань, можна стверджувати, що бухгалтерський облік і аудит цієї окремо взятої ділянки діяльності досліджуваного підприємства достатньо повно регламентований нормативними документами, і при дотриманні вимог законодавства при обліку цих операцій підприємство здатне забезпечити достовірне віддзеркалення руху операцій з обліку поточних зобов'язань. Аудит, будучи інструментом зовнішнього контролю, в цьому випадку тільки підтверджує високий рівень внутрішнього контролю операцій у ТОВ «Білгород – Дністровський елеватор».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кодекс законів про працю України у редакції Закону України № 357/96-ВР від 10.09.96р. із змінами і доповненнями.
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» № 3125-XII від 22.04.1993р.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16.07.99 із змінами і доповненнями.
4. Закон України «Про оплату праці» № 108/95-ВР від 24.03.95р.
5. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 року N 3356-XII.
6. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення». Постанова ВРУ № 1282-XII від 03.07.91р.
7. Наказ Мінфіну «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку й Інструкції про його використання» від 30.11.1999 р. №291.
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. №291 (із змінами і доповненнями) // Офіційний вісник України: Зб. актів законодавства / М-во юстиції України. – К., 1999. – № 52.
9. Національні нормативи аудиту. Кодекс професійної етики аудиторів України. – К.: Основа, 1999. – 274 с.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом МФУ від 31.03.99. №87.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99 р.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 (із змінами і доповненнями) // Офіційний вісник України: Зб. актів законодавства /М-во юстиції України. – К., 1999. – № 25. С.343-349.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р №87, (із змінами і доповненнями) // Офіційний вісник України: Зб. актів законодавства /М-во юстиції України. – К., 1999. – №25. С.364-387.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.99 р. (із змінами і доповненнями).
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання» затверджене наказом Міністерства фінансів України №20 від 31.01.2000 р.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом МФУ від 31.12.99. №318.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 р. N 601.
18. Бабець Є.К., Горлов М.Г., Журов С.О., Стасюк В.П.. Теорія економічного аналізу. Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2007.- 384с.
19. Білуха М. Т. Курс аудиту: Підручник. — К. Нова хвиля, 2007. — 514 с
20. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. — 2-ге вид., стер. — К.: Вікар, 2004. — 725 с.
21. Болюх М.А., Горбатюк М.І. Збірник задач з курсу «Економічний аналіз», - Київ 2002,- 232с.
22. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. - 2-е вид., перероб. та доп. - Житомир: ПП «Рута», 2002. — 672 с.
23. Бутинець Ф.Ф, Бардаш С.В. Контроль и ревизия 3-е вид., перероб. та доп - Житомир: ПП «Рута», 2007. — 418 с.
24. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів./ За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – с.240.

- 25.Величко О. Г., Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні. — Д.: ВАТ Баланс-Клуб, 2000. — 768 с.
- 26.Грабова Н.Н., Добровский В.Н. Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях. - К.: Знання, 2000. - 624с.
- 27.Грачёва Р.Е. Энциклопедия бухгалтерского учёта. – К.: Галицкие Контракты, 2004. –832 с.
- 28.Давидов Г.М. Аудит. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів, 2-ге видання (перероб. та допов.) - К.: Знання, 2001- 374с.
- 29.Доля В.Т. Экономический анализ: теория и практические методики: учебное пособие.- К.: Кондор, 2003.- 208с.
- 30.Дорош Н.І. Аудит: методологія та організація. - К.: Знання, 2000 - 402с.
- 31.Завгородний В.П. Бухгалтерский учёт в Украине (с использованием национальных стандартов): Учебное пособие для студентов высших учебных заведений.- 5-е издание, доп. и перераб.- К.: А.С.К., 2001.- 848с.
- 32.Іващенко В.І., Болух М.А. Економічний аналіз господарської діяльності. К., КНЕУ – 2000.
- 33.Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А., Ровенська В.В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005.- 400с.
- 34.Кононенко О., Маханько О. Аналіз фінансової звітності. — Харків: Фактор, 2008 — 208 с.
- 35.Кравчук С. Мінпраці тлумачить законодавство // Дебет-кредит. - 2008. - № 4.- с. 12.
- 36.Лень В .С., Гливенко бухгалтерський облік в Україні: основи та практика. – К.: 2004
- 37.Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік. Навчальний посібник. – Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2003. – 524с.
- 38.Лишиленко О.М. Бухгалтерський фінансовий облік: навч. Посібник, - К.:2005

- 39.Макальська М. Основи аудиту. Курс лекцій. - К.: Знання, 2007.-160с.
- 40.Маляревский Ю.Д. Тютюнник П.С.Финансовый учет: Учебно-методическое пособие для самостоятельного изучения дисциплины. – Х.: ИНЖЕК, 2003 – 288с.
- 41.Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку — 2000 / Перекл. з англ. за ред. С.Ф.Голова. - К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2005. — 509 с.
- 42.Мельник Т.Г. Методологія аудиту розрахунків з працівниками по оплаті праці. К.: Центр учбової літератури, 2005 - 455с.
- 43.Мец В.О. Економічний аналіз. Збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО. Навчальний посібник., Київ – 2001, 236с.
- 44.Мних Є. В.. Економічний аналіз: Підручник. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003.- 412с.
- 45.Мойсеєнко Т. Індексація доходів: «соціальні» зміни // Дебет - кредит. - 2008. - № 13. - с.14-15.
- 46.Онищенко Т., Рудяк Ю., Пустовіт М., Саприкін Г. Оплата праці: податковий та бухгалтерський облік. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2004. – 396с.
- 47.Пацюк Є.Ф. Аналіз фінансового стану підприємства та перспективи його розвитку. — К.: МІМ-Київ, 2004. — 324 с.
- 48.Петрик О.А. Аудит: методологія і організація. — К., 2003. — 260 с.
- 49.Пилипенко А, А., Отенко В. І. Організація обліку і контролю: Підручник.- Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. — 424 с.
- 50.Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі. – Львів, - «Новий світ-2000», 2003.
- 51.Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит. Навч. Пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.
- 52.Свиридова Н.В., Калмурзаєва Н.В., Гафурова Ф.К. Практикум по аудиту. - Система ГАРАНТ, 2006 – 455с.
- 53.Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку,

- економічного контролю та аналізу: Підручник / Київський національний економічний ун-т. — К., 2000. — 258с.
- 54.Сопко В.В.Бухгалтерський облік. К.: КНБУ, 2007 - 500с.
- 55.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування та звітність: Підручник. – 2-ге вид. Доповнене і перероблене. – К.: Алерта, 2007. – 954с.
- 56.Усач Б.Ф. Контроль и ревизия. — К.: Знання-Прес, 2004. — 223 с.
- 57.Фінансовий облік та звітність / За ред. С.Ф. Голова. – Дніпропетровськ, ТОВ «Баланс-Клуб», 2006. – 742 с.
- 58.Чебанова Н.В. Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. К: «Академія», 2002. - 672 с.
- 59.Чумаченко М.Г. Економічний аналіз. –Київ, 2003 – 555с.
- 60.www.dtkk.com.ua
- 61.www.rada.gov.ua
- 62.www.buhgalteria.com.ua
- 63.www.minfin.gov.ua
- 64.www.probusiness.in.ua